

CERKVENI GLASNIK ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. — Posamezna številka 1.— Din

LETO 1936

AVGUST

ŠTEV. 8

Pojdimo v Stično!

Letos obhaja stiški samostan na Dolenskem 800 letnico svojega obstoja. Dne 15. in 16. avgusta bodo v Stični velike slovesnosti, ki nas bodo obenem tudi spomnile na lanski evharistični kongres. Prično se te slovesnosti na Veliki Šmaren zvečer ob šestih in so za ta večer vabljeni v Stično zlasti moški, ki imajo ob desetih nočno procesijo z bakljami in polnočnico pri stiškem evharističnem križu. Če bo že tedaj dosti v Stični žensk, bo tudi zanje v lepi in prostrani cerkvi posebna polnočnica. V nedeljo bodo slovesnosti v cerkvi, ob osmih stanovsko zborovanje in po slovesni pontifikalni sv. maši in pridigi ob devetih slavnostno zborovanje. Popoldne ob pol dveh bo evharistična procesija, pred cerkvijo pete litanije, zahvalna pesem, posvetitev božjemu Srcu in blagoslov.

Tržiška župnija je še posebej vabljen. Zakaj? Predstojništvo samostana v Stični med drugim piše: »Naša iskrena želja je, da bi 800 letni jubilej našega samostana v mesecu avgustu skupno z nami praznovali zlasti zastopniki onih župnij, ki so bile nekda pred razpustom samostana (l. 1784) posredno ali neposredno v duhovni zvezi s Stično. Ena izmed teh je bila tudi Vaša župnija. Zato Vas vljudno prosimo, da se 16. avgusta udeležite našega družinskega praznika. Prepričani smo, da bo Vaša župnija po faranih v velikem številu zastopana, ker bodo imele oprav te fare odlično in zelo vidno mesto v vseh nastopih in sporedih. Naj bi bili ti slavnostni dnevi res dnevi duhovne obnove in poglobitve, ne morda samo zunanje manifestitve!«

Večini je pač znano, v kakšni zvezi smo tržiški župljani s Stično. Vojvoda Ulrik III. je leta 1261. podaril stiškem samostanu današnji Tržič z gozdnimi in vodnimi pravicami in pozneje je dolo-

čil še vsem prebivalcem pod Ljubeljem desetino, ki je vzdrževala ljubeljski gostinjec za sprejemanje popotnikov. Kar gotovo so v tisti dobi zidali stiški menihi šentansko cerkev, imeli so pa pač tudi velik vpliv na versko življenje naših prednikov pod Ljubeljem. Iz vsega tega nam je tudi razumljivo, zakaj je imela cerkev sv. Ane svoje lastno posestvo, ki ga je leta 1795. prodala pod gotovimi servituti, kateri so še sedaj v veljavi. Vsakokratni lastnik takozvanega šentanekevega posestva je namreč po vknjižbi dolžan brezplačno dajati cerkvi sv. Ane toliko lesa, kolikor ga za vzdrževanje potrebuje, dolžan je brezplačno pri cerkvi oskrbovati službo cerkovnika in dvakrat na leto pogostiti duhovnika, ki pride na nedeljo maševat.

Beli menihi so bili torej čuvarji naše župnije v okolici Ljubelja in bili so predvsem gostitelji popotnikov. Pojdemo k njim v prijazno Stično, ko nas vabijo na svoj jubilej in duhovno poživitev ob obletnici evharističnega kongresa! Radi romamo Tržičani, pa usmerimo v dne 15. in 16. avgusta svoj korak v Stično, da se tam navdušimo za evharističnega Kralja ob oltarju žalostne Matere in v senci lepega jubileja belih menihov.

Vabljen so iskreno narodne noše. — Nedeljski vozni listki dajo vsakemu pravico do polovične vožnje. — Za izredno nizko ceno bo samostansko gospodarstvo nudilo vsakemu prigrizek in hladilno pijačo.

Tržiški župnik se vabilu odzove in bo v Stični 16. avgusta. Trdno upa, da izpod Ljubelja ne bo sam!

Namesto cvetja na krsto teti Anžur Elizabeti je daroval g. Kralj Andrej Vincencijevi konferenci Din 50.— Bog povrni!

Kdo je pravi katoličan?

IV. Tisti, ki posvečuje Gospodov dan.

Goreč jezuitski pater in starejši župnik sta šla pred par leti na nedeljo popoldne na naše Kofce. Tisto leto je bila kar suša. Pa so na nekem rovtarskem travniku sušili seno. Iz daljave je zaklical jezuitski pater: »Hoj, hoj — to bo joj, joj!« S tem je bičal eno skrunjenje Gospodovega dneva: hlapčevsko delo brez potrebe. O tem tukaj par besedi.

Že iz katekizma vemo, da nekaj na Gospodov dan ne smemo, nekaj pa moramo. Ne smemo opravljati hlapčevskih del, moramo pa iti k sv. maši. O sv. maši se bomo pomenili drugič.

Zakaj se mnogi katoličani za dolžnost do nedelje in praznika ne zmenijo? Zato, ker predvsem pozabljajo, da je to božja postava. Že na prvih straneh sv. pisma govori namreč Gospod: »Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja opravila, sedmi dan pa je dan Gospoda, tvojega Boga.« In dalje: »Ne delaj ta dan nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne vol, ne osel in nobena tvoja živina... da počije tvoj hlapec in tvoja dekla kakor tudi ti.« Božja volja je v teh besedah izražena in kdor hoče doseči časno in večno srečo, jo mora upoštevati.

V francoski revoluciji so hoteli iz sovraštva do Boga uvesti desetdnevni teden. Zastonj, ko je minil pritisk, so se ljudje vrnili k sedemdnemnemu tednu. V Rusiji poskušajo uvesti petdnevni te-

den. Tudi to bo zastonj, božja volja je namreč, da človek počiva sedmi dan.

Zakaj naj počiva človek vsak sedmi dan? Zato, ker nas telesno delo upogiba k zemlji, k posvetnemu, k materiji. Vse to pa uklene lahko tudi našo duhovno plat tako, da pozabljamo, da smo ustvarjeni za kaj višjega, za Boga, za nebesa, za svobodo božjih otrok. Šest dni je človek zaverovan v telesno delo, sedmi dan naj pa išče svoji duši prave časti, moči in prostosti v Bogu. Je volja božja, da človek dela in se trudi, a suženj dela ne sme nihče postati!

Da človeško telo potrebuje počitka, to je jasno. Družina, pošteno razvedrilo, ljubezen do svojcev in prijateljev, ljubezen do revežev in zapuščenih bolnikov, vse to zahteva, da odloži en dan v tednu človek delo na polju ali v tovarni. Tudi gospodarstvo pridobi z nedeljskim počitkom, ker človek osveži svoje sile. Tega se dobro zavedajo Angleži, ki nedeljski počitek pričenjajo na splošno že v soboto popoldne. Božji blagoslov kličemo nase, na naše družine in na cele pokrajine, če se zdržimo na Gospodov dan nepotrebnih hlapčevskih del.

Kaj je z nedeljskim delom, ki ni povsem potrebno, pa ga določajo nekateri tudi delavcem v tovarnah in na polju? Po besedah božjih naj odgovori sv. pismo: »Ako boste moje postave zanikovali... in ne boste izpolnjevali tega, kar sem vam zapovedal... bom tudi jaz vam tole storil: Naglo vas bom obiskal z uboštvom... Zastonj boste sejali žito, katerega bodo sovražniki požrli.«

Zakrajšek Viktor:

Krvno maščevanje

Gotovo ste že slišali ali čitali o krvnem maščevanju, ki je v navadi pri nekaterih narodih. Je to neke vrste medsebojno obračunavanje brez sodnije, ki se ravna po načelu: zob za zob. Vsak zločin te ali one vrste mora biti maščevan; če ni maščevanje mogoče nad zločincem, potem mora poplačati »krvni dolg« eden iz njegove rodovine. Cele družine se večkrat po tem medsebojnem obračunavanju popolnoma uničijo, zakaj kri zahteva kri, dokler jo je kaj. Najbolj je ta navada krvnega maščevanja (osvete) ukoreninjena med Al-

banci (Arnauti — Škipetari), ki jih je precej tudi v naši državi. Tudi v okoličih moje fare je več albanskih vasi. Večinoma so vsi muslimanske vere, le v dveh malih vaseh so tudi katoličani. Ker vera narave še ne spremeni, ampak ji samo pomaga, je tudi med njimi letos izbruhnila strast krvnega maščevanja do viška in samo malo je manjkalo, da ni prišlo do uboja. Naj vam ta slučaj malo opišem.

Vsaka vas ima svojega poljskega čuvaja, ki ga plačujejo kmetje sami. Mesto denarja mu dajo navadno žito.

Pa je bila bogatejšemu kmetu nekoliko popasena njiva in posekanih nekaj mladih dreves v gozdiču. Obdolžil je sinove in nečake poljskega čuvaja. Ko je ta prišel po določeno plačo (20 kg pšenice), je dobil odgovor, da naj plača škodo. Prišlo je do prepira in jeze. Eden je terjal plačo, drugi odškodnino za škodo. Posegli so vmes sosedje, da bi spor poravnali, a nič ni pomagalo.

Nekega dne zasliši oškodovani kmet sekanje v svojem gozdu. Pohiti na lice mesta in dobi tam dva sorodnika poljskega čuvaja, ki sta mu v prerekanju dopovedovala, da jemljeta plačo, česar pa ta ni hotel razumeti. Prepir se je končal s tem, da sta ga v prepiru položila na tla in pošteno pretepla. Revez je več dni moral ostati v postelji. Te sramote, da je bil pretepen na lastnem zemljišču, ni mogel prenesti. Ko je malo okreval, je šel z enim sosedom v zasedo, da se maščuje. Njegovo namero je poljski čuvaj opazil, se izognil in prijavil slučaj občini, ki je seveda naložila denarno kazen. Jeza je še narastla in ker tudi brez medsebojnega preklinjevanja ni ostalo, je to prepad v vasi še povečalo. Pred Veliko nočjo mi je prišel na pomoč albanski duhovnik, da je spovedoval v albanskem jeziku, jaz pa sem v tistih dneh opravil izpovedovanje v Prištini, kjer mi je dala zlasti vojska veliko dela, in v Podnjevu. Moj zastopnik se je mnogo trudil, da bi pomiril vas, pa ni nič izdalo. Pretepeni je ostal zakrknjen, ker ni mogel pozabiti, da je bil pretepen na lastnem zemljišču...

Drug drugemu so naprej nagajali in iskali vsemogoče prilike za maščevanje. Večkrat sem pregovarjal ene kakor druge, pa vse zastonj. Prav nalašč sem šel neko nedeljo do njih in jih svaril. Odšel sem z besedami: »Prej ne bo miru, dokler ne bo eden v grobu — a drugi v zaporu!«

Že naslednji četrtek bi se te moje besede kmalu dobesedno izpolnile. Na Vnebohod je bilo, ko so me po prvi sv.

maši hitro poklicali v občinsko hišo, kjer da nekdo umira. Ko sem izvedel, kdo je, mi je bilo takoj vse jasno. Nečak poljskega čuvaja je bil, katerega je zjutraj na poti počakal njegov nasprotnik in mu v borbi zadal z nožem več ran. Pa je bil ta pri celi zadevi najbolj nedolžen, a prvi mu je prišel nasproti. Rane k sreči niso bile smrtne, a vseeno so ga odpeljali v bolnico, kjer se je zdravil 14 dni. Seveda se je potem dogodku oborožila cela vas. Vsak je nosil za pasom nož in po večini tudi revolver, a v roki debelo gorjačo.

Sedaj tudi jaz nisem smel več molčati, pa skoraj nisem vedel, kaj naj napravim. Moral sem malo zlorabiti svojo župnikovo oblast. Poklical sem k sebi zastopnike ene in druge strani in jim kratko napovedal to-le: »Vsi ste oboroženi in se pripravljate na pretepanje in umor. Krščansko to ni. Stirinajst dni vam dam odloga. V tem času se pomirite po svojem običaju kakor veste in znate. Če bo pozneje kdo mrtev ali ranjen, me ni treba klicati. Za ljudi, ki se pripravljajo za uboj, nimam blagoslova.«

Pa je začel eden ugovarjati, da se je treba potegniti za kri, da tega ni mogoče takoj pozabiti itd.... Hitro sem ga prekinil: »Nič več se ne bom razgovarjal. Rekel sem, kar sem rekel in konec. Blagoslova za take ljudi nimam.«

Nisem mislil, da bo pomagalo in kar začudil sem se, ko sem slišal, da so se pomirili. Kri je bila plačana z denarjem in dali so si drug drugemu »alal« — odpustili so si. Seveda so prej celo noč razpravljali in na pomoč so prišli sosedje in prijatelji.

Upam, da bo držalo, zakaj, kadar da Albanec besedo, jo tudi drži. Moška beseda je pri njem sveta.

Težko se je boriti z ukoreninjenimi navadami, ki izvirajo iz zgodovinskih prilik. Pri trdih in trmastih ljudeh je treba biti včasih trd in neizprosni, pa četudi je to težko...

To in ono

Dolga bolezen često napravi nepotrepljivega bolnika in družino, v kateri se bolnik nahaja. Nasprotno je bilo pa pri pokojni vdovi Anžur Elizabeti, ki je umrla v Tržiču dne 8. julija. Celih 15 let je bila navezana na bolniško sobo

in od tega je bila 7 let priklenjena na posteljo. Dočakala je starost 80 let in mirno je ob strani hčere čakala, kdaj jo pokliče Gospod. Edino razvedrilo je imela v čitanju verskih listov, največjo tolažbo v molitvi. Vsa leta bolezni je

redno na prve petke v mesecu prejemala doma sv. obhajilo in božji Zveličar ji je očitno pomagal prenašati hude bolečine bolezni. Njeno potrpežljivo trpljenje jo je pač očistilo za nebesa!

Kapelica Marije Pomagaj v zgornjem koncu Tržiča je opisana v knjigi o Tržiču in je pri njej označeno, da so jo hoteli nekateri pred nedavnim časom odstraniti, a so naleteli pri tem na hud odpor. V župni pisarni se je pred odhodom iz Tržiča oglasila nekdanja sosedka in upraviteljica kapelice gospa Marija Praprotnik in je ponovno povdala, da so nekateri le menili predstaviti to kapelico na nekoliko višje in lepše mesto. Nikdo pa ni predlagal, da bi se kapelica sploh odstranila.

Od smrti do pogreba sme preteči najmanj 24 in največ 48 ur pri tistih, ki niso umrli na nalezljivih boleznih. Samo v izrednih slučajih sme oblast dovoliti daljši čas. Tako sporoča sresko načelstvo v Kranju.

Oznanila za avgust

2. IX. nedelja po Binkoštih, prva v mesecu in porcijunkulska nedelja. Zjutraj pri šesti sv. maši je skupno sv. obhajilo za moše in fante, ki naj tudi v poletnem času ne pozabijo na svojo prvo nedeljo. Porcijunkulske odpustke je mogoče prejemati od sobote popoldne do nedelje opolnoči. Pogoji: prejem sv. obhajila, obisk cerkve in molitev šestih Očenašev in Zdrava Marija ter čast bodi pri vsakem obisku po namenu sv. Očeta. — Na stranskem oltarju bo postavljena podoba sv. Frančiška v češčenje.

5. Sv. Ožbolt. Ob šestih je orglana sveta maša za Dolino in med sv. mašo običajno darovanje.

6. Prvi petek v mesecu. Ob šestih je sveta maša pred Najsvetejšim. Na predvečer je v župni cerkvi skupna molitev svete ure od osme do devete ure.

9. X. nedelja po Binkoštih. Službe božje so v navadnem redu.

10. Sv. Lavrencij. Ob šestih je v župni cerkvi orglana farna sv. maša. Ob pol osmih je sv. maša v cerkvi sv. Andreja pri oltarju sv. Lavrencija, katerega naj ta dan počastijo zlasti kovači.

14. Vigilijski praznik Marijinega vnebovzetja. Ta dan je strogi post.

15. Marijino vnebovzetje, zapovedan praznik. Ob šestih in desatih je sv. maša pred Najsvetejšim in z dvema blagoslovoma. Ob desatih je slovesna sv. maša z leviti. Popoldne so slovesne pete liturgije Mb.

16. XI. nedelja po Binkoštih in god sv. Joahima in Roka. To nedeljo je sv. maša v župni cerkvi samo ob šestih in osmih, ob desatih pa

v cerkvi sv. Jožefa pri oltarju sv. Roka. Tudi popoldne bo po večernicah cerkev sv. Jožefa odprta, da morejo častilci obiskati oltar sv. Roka in sv. Joahima.

25. XII. nedelja po Binkoštih. Službe božje so v navadnem redu.

24. Sv. Jernej. Ob šestih je orglana farna sv. maša.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 2., vesoljna odveza 12., 15., 22. in 25.

Dekliška Marijina družba: shod 9., skupno sv. obhajilo 30.

Marijina družba za žene: shod 25., skupno sv. obhajilo 9.

Mesečna sv. spoved za vse šolarje: na dan pred Velikim šmarnom, dečki ob dveh in deklice ob štirih popoldne.

Sv. maša na Kofcah, po oznanilu v cerkvi.

Župnijska kronika

Junija v naši župniji rojenih: 11.

Junija v naši župniji poročenih:

1. Brus Rudolf, krojaški mojster, Ljubljana, župnija sv. Peter, in Mokorel Ana, zasebnica, Tržič, za Mošenikom 15, poročena 7. junija.
2. Albrecht Franc, krojaški pomočnik, Bistrica 40, in Peternel Marija, predilniška delavka, Tržič, Dekliški dom, poročena 14. junija.
3. Purgar Rudolf, tovarniški delavec, Pristava 7, župnija Križe, in Kokalj Marija, predilniška delavka, Bistrica 56, poročena 27. junija.
4. Šiftar Aleksander, šofer, Tržič, Glavni trg 7, in Smolej Frančiška, predilniška delavka, Tržič, Pot na pilarno 2, poročena 28. junija.

Junija v naši župniji umrli:

1. Meglič Frančiška, samska hči posestnika, rojena v Dolini 3. 4. 1913, umrla v Dolini 51, dne 6. junija.
2. Zadražnik Marija, vdova-užitkarica, rojena 23. 1. 1869 v Kovorju, poročena 9. 7. 1899, umrla v Tržiču, Ljubljanska cesta 20, dne 8. junija.
3. Radon Janez, sin čevlarskega mojstra, rojen v Tržiču 24. 11. 1933, umrl v Tržiču, Za Virjem 15, dne 16. junija.
4. Pipan Frančiška, hči zidarskega pomočnika, rojena v Tržiču 16. 6. 1936, umrla v Tržiču, Pred šolo 3, dne 21. junija.
5. Urbantschnig Henrik, paznik v predilniški elektrarni, rojen v Celovcu 7. 3. 1899, poročen 15. 2. 1925, umrl v Tržiču, Ljubljanska cesta 13, dne 25. junija.
6. Schneider Ferdinand, belilni mojster v poklju, rojen v Reichenau 20. 1. 1850, umrl v Tržiču, Ljubljanska cesta 24, dne 28. junija.

Junjska poročila od drugod:

1. Majeršič Anton, sin posestnika in načelnika »Runex« iz Tržiča, se je rodil v ljubljanski bolnici 11. maja 1936.
2. Markič Anton, sin predilniškega delavca Josipa iz Tržiča, se je rodil v ljubljanski bolnici 11. junija 1936.
3. Podrekar Frančiška, rojena v Tržiču 21. 9. 1911, se je poročila na Koroški Beli z delavcem Zorko Ivanom dne 14. junija 1936.